

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-115>

УДК 336.7

ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ: ПРІОРИТЕТИ ТА РИЗИКИ

INNOVATIVE TRENDS IN THE FINANCIAL SECTOR: PRIORITIES AND RISKS

Гаврилко Тетяна Олександрівнакандидат економічних наук, доцент,
Державний університет "Київський авіаційний інститут"
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2010-307X>**Петрова Анастасія Максимівна**здобувачка вищої освіти,
Державний університет "Київський авіаційний інститут"
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-9193-9360>**Havrylko Tetiana, Petrova Anastasiia**

State University "Kyiv Aviation Institute"

Стаття присвячена дослідженню сучасних трендів у сфері фінансових інновацій, пріоритетам, які ставляться у процесі їхнього впровадження та розвитку, і ризиків, які можуть виникнути на цьому шляху. Зосереджено увагу на визначній ролі, що відводиться FinTech, як однієї із передових складових фінансових технологій і рушійних сил розвитку конкурентного середовища фінансового сектору. Зосереджено увагу на особливостях та перевагах використання технологій штучного інтелекту у банківському секторі, сформовано перелік напрямів, в яких вже активно застосовувались дані технології на реальних прикладах та наведено перспективи їх подальшої імплементації у бізнес-процеси. Відзначено роль R2P-платформ в еволюції надання кредитних послуг та маркетплейсів у популяризації мобільного банкінгу та переходу багатьох суб'єктів підприємництва на одержання фінансових послуг за використання цифрових технологій.

Ключові слова: фінансові інновації, технології, FinTech, економіка, глобалізація, цифровізація, ризики.

The article is devoted to the study of current trends in the field of financial innovations, the priorities that are set in the process of their implementation and development, and the risks that may arise along the way. The fundamental theoretical aspects of the definition of "financial innovations" are disclosed from the point of view of various scientists in a broad and narrow understanding and its general definition is summarized. The existence of a close relationship and interdependence between financial and technological innovations has been established and their effect on economic processes has been considered. The significance and importance of financial innovations for the economy of the state are outlined, their positive aspects are united in groups and how they can influence the activities of the subjects of the financial system and its further development as a whole are analyzed. The main prerequisites that are necessary to stimulate the development and use of financial innovations, both in the general aspect and in the conditions of Ukraine in particular, have been determined and in view of this, the priorities on which to rely in order to raise this sphere have been determined. Attention is focused on the prominent role played by FinTech as one of the advanced components of financial technologies and driving forces for the development of the competitive environment of the financial sector, which leads to the diversification of products and improvement of the quality of services provided. The key factors that in one way or another affect the state of FinTech in Ukraine are presented and the state's readiness to develop and consume new innovations in the financial sphere is considered. The attention is focused on the peculiarities and advantages of using artificial intelligence technologies in the banking sector, a list of areas in which these technologies have already been actively used on real examples is formed and prospects for their further implementation in business processes are given. The role of R2R-platform in the evolution of credit services and marketplaces in the popularization of mobile banking and the transition of many businesses to financial services for the use of digital technologies.

Keywords: financial innovation, technology, FinTech, economy, globalization, digitalization, risks.

Постановка проблеми. Фінансовим інноваціям відводиться роль важливого інструмента, що використовується під час реалізації заходів із забезпечення всебічного розвитку вітчизняного фінансового ринку та фінансової системи в цілому, оскільки саме за допомогою інноваційних фінансових технологій стає можливим більш раціональне здійснення перерозподілу фінансових ресурсів, ризиків, доходності та ліквідності. Впровадження та активне застосування цифрових інновацій відкриває перед фінансовою сферою України безліч можливостей як власне для самих фінансових установ, так і для суб'єктів підприємництва і безпосередньо клієнтів. За допомогою інновацій спрощується доступ до фінансових послуг, водночас зростає швидкість опрацювання операцій і зменшується вартість транзакцій та підвищується рівень безпеки. Інтеграція у фінансовий сектор технологій штучного інтелекту, блокчейну та платіжних систем сприяє появі все більшої кількості нових продуктів, сервісів і навіть бізнес-моделей.

Разом з цим потрібно зауважити, що на розробку і впровадження фінансових інновацій необхідні специфічні умови і певне ставлення фінансових інституцій держави та безпосередньо тих осіб, які будуть споживати ці продукти чи послуги. Такими необхідними умовами є досягнення бажаного рівня схильності суб'єктів економічних відносин до формування заощаджень та наявності запиту на використання новітніх фінансових продуктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на нестабільні умови економічного середовища і посилення ваги глобалізаційних процесів відносно фінансових ринків, все більшої уваги науковців привертають фінансові інновації та питання їх оперативного поширення на фінансовому ринку України. Перспективним залишається дослідження того, якою повинна бути сучасна інфраструктура систем електронних фінансових послуг і які заходи потрібно втілити з огляду на зарубіжний досвід та особливості національної економіки, враховуючи їх інтеграцію з діяльністю інших автоматизованих технологій. Також нагальним на сьогодні серед дослідників є вивчення того, як банківські системи просувають надання електронних фінансових послуг в онлайн-форматі, аналіз трендів у сфері інтернет-трейдингу, інтернет-страхування та автоматизації процедури надання брокерських послуг клієнтам. Вивченню даних питань у цій сфері присвятили свої праці такі

дослідники як: В. Бабенко-Левада, Ю. Ковернінська, М. Чикалюк [2], О. Венславовський, Н. Коваль О. [3], Гладченко, К. Дідківська [4], М. Кужелєв [5], О. Дячун, С. Радинський [6].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогодні забезпечення інноваційного розвитку є однією із базових умов для підтримки економічного зростання як суб'єктів підприємництва, так і держави в цілому. Враховуючи реалії сьогодення, для України характерна певна обмеженість в плані достатнього обсягу фінансових ресурсів задля інноваційного розвитку підприємств, що безпосередньо пов'язане із потребою у своєчасному оновленні матеріально-технічного оснащення та самих технологій виробництва, що в свою чергу стримує впровадження інновацій. Тому фундаментом для появи нових фінансових інновацій повинна слугувати націленість на модернізацію наявного формату проведення транзакцій. Адже направлення зусиль на подальший розвиток сервісу здійснення рівноправних транзакцій надасть змогу банківським установам переказувати кошти між рахунками в більш оперативному режимі. Особливої уваги заслуговує діяльність у вказаних напрямках Національного банку України, який відіграє роль лідера реформування фінансового сектору в аспекті введення в дію інновацій на національному рівні, що виконує активні дії щодо реалізації тих проектів, які мають потенціал у сфері розвитку надання інноваційних фінансових послуг у державі. Це у свою чергу наголошує на необхідності у фундаментальному оновленні законодавчої бази, яка регламентує особливості регулювання ринку платежів і переказу коштів в Україні, що має також ґрунтуватись й на імплементації норм європейської директиви, зумовлюючи тим самим посилення конкуренції на фінансовому ринку, розвиток технологій та системи віддаленої ідентифікації.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Ціль написання статті полягає у комплексному дослідженні фінансових інновацій, трендів, що є актуальними на сьогодні у фінансовому секторі, визначенні пріоритетів та окресленні впливу всіх можливих ризиків, які можуть виникнути у процесі розробки, впровадження та споживання інновацій. Досить важливим є визначення ролі інновацій в умовах воєнного стану та мінливого середовища з огляду на можливості, які вони можуть дати для підтримки економіки та піднесення фінансової системи. Разом з цим робота над

статтею націлена на розкриття чинників, які формують сучасні тенденції, що стосуються інновацій у фінансовій сфері, та дослідження того позитивного ефекту, який за успішного впровадження вони можуть надати.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах все більших обертів набирають явища популяризації застосування інновацій та цифрових технологій у різних сферах життєдіяльності зокрема таких, як бізнес, медицина, освіта; фінанси у даному випадку не є винятком. Із фінансовою сферою завжди пов'язували регульованість та консервативність в поглядах, однак зараз для неї характерним є етап радикальних змін, що зумовлено насамперед використанням цифрових технологій.

В цілому дефініція «фінансові інновації» розглядається багатьма науковцями досить різнопланово. Так, якщо досліджувати сутність даного поняття, опираючись на визначення, що наводить Колінець Н. Б., фінансові інновації слід розглядати у двох площинах: як нововведення стосовно фінансових інструментів, розуміючи застосування абсолютно нових інструментів, комбінованих або модифікованих традиційних інструментів, нового застосування існуючих інструментів та ін.; як нововведення, що пов'язані з елементами фінансової системи – ринками, інститутами, інструментами, регулюванням [7].

Переходячи до точки зору Пантелєєвої Н., варто відмітити, що у даному випадку фінансова інновація постає як наслідок, що виник у результаті творчого пошуку нових методів вирішення конкретного питання у фінансовій сфері, реалізація якого втілюється через формування та поширення різного роду нових продуктів, процесів, технологій, інструментів та інституцій, націлених на організацію заходів з управління фінансовими ресурсами та дією ризиків для забезпечення подальшого розвитку, підтримки конкурентоспроможності і фінансової стійкості в умовах невизначеності економічного клімату та відсутності інформаційної симетрії [8].

Разом з тим, беручи до уваги роботу Благуна С. І., розуміємо, що фінансові інновації автором пов'язуються з кожним переінакшенням існуючих фінансових продуктів, змінами у фінансових посередниках, трансформаціях на фінансових ринках та стосуються також відносин між суб'єктами [9].

Звертаючись до праць Поліщука В., можна підкреслити, що фінансовим інноваціям належить важлива роль в економічному сприянні

завдяки впровадженню нових фінансових продуктів; за рахунок них спрощуються фінансові операції та зменшуються потенційні втрати, що забезпечує покращення використовуваних бізнес-ресурсів [10].

Узагальнюючи дані твердження про теоретичні аспекти окресленої дефініції, є можливість підсумувати, що фінансові інновації є уособленням нових процесів, за рахунок яких запроваджуються в обіг фінансові інструменти, технології та інвестування інноваційного типу.

Фінансові і технологічні інновації характеризуються наявністю міцних взаємозв'язків, оскільки вони спільно еволюціонували. Адже за допомогою фінансових інновацій формується механізм для забезпечення фінансовими ресурсами розвитку інноваційних технологічних розробок у тих випадках, коли немає доступу до традиційних джерел фінансування у зв'язку із високим рівнем інвестиційного ризику. Разом з цим економічний і технічний прогрес ускладнюють вже усталену структуру бізнес-процесів, стимулюють появу нових видів ризиків, що у кінцевому результаті пришвидшує адаптацію фінансової системи та ринків до мінливого середовища і модернізацію згідно з новими вимогами, які встановлюють суб'єкти господарювання та викликами, що з'являються у сучасному світі. Виходячи з цього, виникає думка про те, що за відсутності різноманітних фінансових інновацій спостерігалось би уповільнення темпів як економічного, так і технологічного розвитку та зменшення багатства націй.

Багатьма дослідниками наведено перелік позитивних зрушень, які виникають у результаті застосування саме фінансових інновацій. Тому можна виділити три основні групи, що наголошують на різних сприятливих сторонах розробки, впровадження та, як результат, використання фінансових інновацій, а саме:

1. Фінансові інновації представляють собою своєрідний стимул для зростання рівня якості послуг у фінансовій сфері, розширення їх різноманітності, залучення все більшої кількості потенційних клієнтів та утримання лояльності вже існуючих, що формує основу для забезпечення сталого розвитку діяльності банків та іншого роду фінансових посередників.

2. За рахунок використання фінансових інновацій з'являється додаткова можливість нівелювання ризику та захисту інвесторів від негативного впливу як традиційних, так і незвичайних ризиків, кількість яких безупинно

збільшується з огляду на глобалізаційні явища у фінансовій системі на світовому рівні.

3. Фінансовим інноваціям відводиться роль каталізатора зростання ефективності інвестиційної діяльності та стабільного розвитку економіки у напрямку послаблення волатильності економічної активності, забезпечення саморегуляції ринку та збалансування попиту на готівкову форму грошей.

Крім цього, для того, щоб дані фінансові інновації розвивались та використовувались учасниками відносин, важливим моментом є утворення відповідного підґрунтя, що характеризується би:

- досягненням інституціональної та інфраструктурної відповідності правил та процесів механізмам розроблення, імплементації та функціонування фінансових інновацій;

- наявністю збалансованої готовності різних секторів економіки та верств населення до одержання нових фінансових послуг чи використання фінансових продуктів, тобто існуванням запиту з боку суспільства на інноваційну складову;

- формуванням фінансової культури споживання у громадян не лише інноваційних, а й традиційних фінансових продуктів та послуг.

Перш ніж вести мову про тенденції в інноваціях сьогодення, варто наголосити, що одним із перших їх прикладів можна вважати провадження банківських карток. До того ж прийняття даної інновації сприяло підвищенню клієнтоорієнтованості і поширенню інформаційно-комунікаційних технологій у банківському секторі.

Ключовою інновацією у фінансовій сфері прийнято вважати мобільний банкінг. Цього роду інновація займає місце сучасного методу керування власними фінансами, використовуючи лише смартфон. Завдяки зазначеній технології перед клієнтами банку відкривається можливість здійснення різного роду операцій, починаючи від звичної для всіх перевірки того, в якому стані перебуває рахунок, до проведення транзакцій, що не потребує фізичної присутності у банківській установі чи використання платіжних терміналів.

Якщо вести мову про сучасні фінансові інновації, то перше, про що необхідно говорити, це про те, що на сьогодні фінансові технології (FinTech) займають нішу, до складу якої входить безліч компаній, які в процесі власної діяльності застосовують переваги інноваційних фінансових технологій, тим самим де-стабілізуючи конкурентні позиції традиційних

фінансових продуктів і послуг банківських установ та іншого роду посередників. Появі даних компаній передувала активізація процесів глобалізації та посилення економічних взаємозв'язків між суб'єктами на різних рівнях, підвищення рівня комунікацій та популяризація інтернет-мереж, поліпшення економічної мобільності та розгортання підприємницької діяльності інноваційного характеру. Отже, можна впевнено сказати, що FinTech певним чином приводять до руйнації сформованої монополії фінансових посередників і надають новий імпульс до оновлення фінансових інструментів, якими так звикли користуватись представники бізнесу.

Беручи до уваги особливості FinTech, слід відмітити, що їх використання може стати в пригоді під час пошуку альтернативних джерел одержання фінансових ресурсів для бізнесу, насамперед того, фокус функціонування якого направлений на інноваційність, яскравим прикладом якого є краудфандінгові платформи та діяльність яких пов'язана з P2P-кредитуванням, торгівлею, розрахунками, страхуванням та управлінням ризиками. Одними із найбільш перспективних напрямків покращення практики застосування фінансових технологій є використання у процесі діяльності Big Data, хмарних технологій, штучного інтелекту, блокчейну, біометрії, безконтактних мобільних технологій тощо.

До найбільш динамічних трендів останніх років не можна не віднести використання штучного інтелекту, розвиток та застосування в Україні якого було б доречним у наступних напрямках:

- ризик-менеджмент і виявлення шахрайських дій: застосування можливостей штучного інтелекту з метою ідентифікації випадків шахрайства та аналізу впливу різного роду ризиків, яскравим прикладом чого стало проведення аналізу представниками Monobank транзакцій на можливість шахрайства з боку третіх сторін;

- аналіз великих даних або Big Data: забезпечення аналізу великих масивів даних з метою підвищення точності прогнозів, поліпшення управління ризиками та розробки на основі цього нових продуктів. Прикладом даного підходу до застосування штучного інтелекту стало формування за участі АТ «Сенс Банк» прогнозів стану фінансових ринків;

- перехід бізнес-процесів в автоматизоване керування: застосування штучного інтелекту з метою моніторингу за фінансовими

процесами, менеджменту процесів кредитування й автоматизації проведення транзакцій. Так, АТ КБ «Приватбанк» розвиває чат-боти для обслуговування власних клієнтів;

- удосконалення клієнтських сервісів: передбачає інтеграцію віртуальних асистентів і чат-ботів з метою посилення індивідуального підходу до надання послуг клієнтам. У даному руслі теж відзначився Monobank, що працював над чат-ботом для надання кредитних послуг клієнтам;

- сприяння розвитку відкритого банкінгу: застосування технологій штучного інтелекту для створення спеціалізованих сервісів відкритого банкінгу, інтеграції різних фінансових послуг та обміну даними. Прикладом цього може слугувати позиціонування Monobank як відкритого банкінгу, доступного для керування рахунками;

- інвестиційний менеджмент та фінансове консультування: застосування автоматизованих систем в процесі роботи над інвестиційними стратегіями. Даний спосіб дозволив би підвищити рівень інвестиційного управління в державі.

Так, розглядаючи перспективи розвитку інноваційного підприємництва, доцільно підкреслити актуальність застосування сильних сторін FinTech при пошуку джерел фінансування, зокрема, як зазначено було вище, у випадку краудфандингу та P2P-кредитуванні. Також доречним є їх застосування при здійсненні розрахунків і платежів, а саме P2P-платежів при залученні онлайн-платформ, хмарних кас, старт-терміналів, сервісів B2B-переказів та масових виплат. У фінансовому інжинірингу та управлінні бізнесом варто зацентрувати увагу на поліпшенні роботи хмарних додатків, необхідних для фінансового планування, розвитку робо-едвайзингу, сервісів цільових накопичень, алгоритмічної біржової торгівлі тощо.

Якщо вести мову про те, наскільки фінансовий сектор України готовий до впровадження інновацій та прийняття нових можливостей щодо інтеграції інновацій та зокрема штучного інтелекту у різні сфери банківської діяльності, то слід нагадати про Меморандум про взаєморозуміння між Національним банком України та Міжнародною фінансовою корпорацією, який було підписано ще у 2021 році. Адже укладення цієї угоди є важливим елементом в чотирирічній Програмі технічної допомоги «Фінансова інклюзія для економічного зростання», яку підтримують Фонд ефективного врядування уряду Великої Британії в

Україні та Державний секретаріат Швейцарії з економічних питань.

Безумовний вплив на стан розвитку цифрових технологій в Україні здійснило встановлення воєнного стану, про що можна переконатись з огляду на Стратегію розвитку фінансового сектору України. Адже її головні цілі та напрями полягають у підтримці стабільного розвитку економіки держави, створенні необхідних умов для того, щоб забезпечити макроекономічну стабільність, зростання технологічного рівня та надійності фінансової системи.

До основних чинників, що зумовлюють розвиток FinTech є те, наскільки доступними для населення є мобільний інтернет та смартфони в цілому, зменшення довіри з боку клієнтів до банків у традиційному їх розумінні та недостатній рівень задоволеності наявною якістю надаваних банківських послуг.

Також ключовим фактором, що тим чи іншим чином вплинув на розвиток цифрових технологій став маркетплейс. Під маркетплейсом розуміють онлайн-платформу, що уможливорює одержання інформації, здійснення пошуку пропозицій і купівлі/продажу товарів та послуг у дистанційному форматі. Поширення маркетплейсів у вітчизняному інтернет-просторі стало рушійною силою для бізнесу, тим самим зумовлюючи економічне зростання, загострення конкурентного середовища та поліпшення якості обслуговування клієнтів. Так в Україні найбільш популярними маркетплейсами є Olx.ua та Shafa.ua.

Суттєвим кроком у затвердженні реформ у фінансовій сфері стала діяльність P2P-платформ. В Україні P2P-платформи представляють собою своєрідні онлайн-платформи, метою яких є об'єднання осіб, що знаходяться в пошуку позик, та інвесторів, тобто тих, хто націлений на інвестування власних коштів, не залучаючи при цьому таких традиційних представників фінансових посередників, як банківські установи. Така платформа як Finhub позиціонує себе як першу у своєму роді P2P-платформу на українському ринку. Початок функціонування цієї платформи датується 2017 роком, якому передував період розробки, на яку було відведено 1,5 років. Згідно із даними Мінфіну з того часу на сайт зареєструвалось більше 1000 інвесторів та 10000 потенційних позичальників.

Висновки. Серед фінансових інновацій особливе місце займає концепт FinTech, що у сучасних реаліях вже набув рис традиційності, оскільки його сутність базується

на новому розумінні процесів, що відбуваються в економіці, головними каталізаторами якого стали поширення мобільного інтернету, використання смартфонів зі спеціалізованими застосунками, розвиток та поява нових соціальних мереж, зростання потреби у спрощенні та скороченні терміну обслуговування, необхідність функціонування у режимі «24/7».

На сьогодні вже досить значні інвестиційні надходження було отримано такими секто-

рами FinTech, як банківські технології, страхування, сфера грошових переказів і платежів, фінансове планування, кредитування та ін. При цьому, якщо говорити про глобальні тренди FinTech, то до передових можна віднести краудфандинг, P2P-кредитування, страхові технології, блокчейн, криптовалюту, надання фінансових послуг лише за використання смартфона, удосконалення грошових переказів і роботів-консультантів, управління фінансами і рахунками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Founder.ua. 10 головних фінтех-інновацій, які ви повинні знати. URL: <https://founder.ua/publication/10-top-fintech-innovations-you-should-know> (дата звернення: 09.03.2025).
2. Бабенко-Левада В. Г., Ковернінська Ю. В., Чикалюк М. М. Вплив штучного інтелекту на інновації у фінансовому секторі України у 2024 році. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. Вип. 3–4. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/25/25> (дата звернення: 20.03.2025).
3. Венславовський О. М., Коваль Н. О. Фінансові інновації та їх вплив на економічне зростання країни. 2022. С. 38–39. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35843/112328.pdf?seque> (дата звернення: 15.03.2025).
4. Гладченко О. В., Дідківська К. О. Цифрові інновації у фінансовій сфері України. *Цифрова трансформація фінансової системи України та країн V-4 в умовах євроінтеграції* : збірник тез IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дубляни, 16 трав. 2024 р.). Дубляни, 2024. С. 242–245.
5. Кужельєв М. О. Фінансові інновації у забезпеченні розвитку фінансового ринку України. *Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України* : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпін, 25–26 берез. 2021 р.). Ірпін, 2021. С. 120–122.
6. Радинський С., Дячун О. Сутність та класифікація фінансових інновацій. 2022. С. 125–127. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39280/2/FMNEscps_2022_Radynskiy_S-Essence_and_classification_125-127.pdf (дата звернення: 16.03.2025).
7. Колінець Л. Б. Фінансові інновації як чинники трансформації світового фінансового порядку. *Економіка і суспільство*. 2018. № 15. С. 28–32.
8. Пантелєєва Н. М. Фінансові інновації в умовах цифровізації економіки: тенденції, виклики та загрози. *Прийзовський економічний вісник*. 2017. Вип. 3 (03). С. 68–73.
9. Благун С.І. Фінансові інновації як елемент фінансової системи. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021 № 6. Том 2. С. 152–157.
10. Поліщук В. Теоретико-прикладне розуміння забезпечення якості фінансових інновацій в контексті сталого розвитку в час військових викликів. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 2. С. 65–72.

REFERENCES:

1. Founder.ua. 10 holovnykh fintekh-innovatsii, yaki vy povynni znaty. Available at: <https://founder.ua/publication/10-top-fintech-innovations-you-should-know> (accessed March 09, 2025)
2. Babenko-Levada V. H., Koverninska Yu. V., Chykaliuk M. M. (2024) Vplyv shtuchnoho intelektu na innovatsii u finansovomu sektori Ukrainy u 2024 rotsi [The impact of artificial intelligence on innovations in the financial sector of Ukraine in 2024]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. Vol. 3–4. Available at: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/25/25> (accessed March 20, 2025). (in Ukrainian)
3. Venslavovskiy O. M., Koval N. O. (2022) Finansovi innovatsii ta yikh vplyv na ekonomichne zrostan-nia krainy [Financial innovation and its impact on the country's economic growth], pp. 38–39. Available at: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35843/112328.pdf?seque> (accessed March 21, 2025). (in Ukrainian)
4. Hladchenko O. V., Didkivska K. O. (2024) Tsyfrovi innovatsii u finansovii sferi ukrainy [Digital transformation of the financial system of Ukraine and V-4 countries in the context of European integration]. *Tsyfrova transformatsiia*

finansovoi systemy Ukrainy ta krain V-4 v umovakh yevrointehratsii – 2024: IV mizhnar. nauk.-prakt.internet-konf. (Dubliany, May 16th, 2024). Dubliany, pp. 242–245. (in Ukrainian)

5. Kuzheliev M. O. (2021) Finansovi innovatsii u zabezpechenni rozvytku finansovoho rynku Ukrainy [Financial innovations in ensuring the development of the financial market of Ukraine]. *Stratehiia i praktyka innovatsiinoho rozvytku finansovoho sektoru Ukrainy* – 2021: IV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Irpın, March 25th–26th, 2021). Irpin, pp. 120–122. (in Ukrainian)

6. Radynskiy S., Diachun O. (2022) Sutnist ta klasyfikatsiia finansovykh innovatsii [Essence and classification of financial innovations], pp. 125–127. Available at: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39280/2/FMNECPS_2022_Radynskiy_S-Essence_and_classification_125-127.pdf (accessed March 20, 2025). (in Ukrainian)

7. Kolinets L.B. (2018) Finansovi innovatsiyi yak chynnyky transformatsiyi svitovoho finansovoho poriadku [Financial innovations as factors of transformation of the world financial order]. *Economy and Society*, vol.1, pp. 28–32. (in Ukrainian)

8. Panteleeva N. M. (2017) Finansovi innovatsiyi v umovakh tsyfrovizatsiyi ekonomiky: tendentsiyi, vyklyky ta zahrozy [Financial innovations in the context of digitalization of the economy: trends, challenges and threats]. *Azov Economic Bulletin*, vol. 3 (03), pp. 68–73. (in Ukrainian)

9. Blahun S. I. (2021) Finansovi innovatsiyi yak element finansovoyi systemy [Financial innovations as an element of the financial system]. *Bulletin of Khmelnytsky National University*, vol. 6, pp. 152–157. (in Ukrainian)

10. Polishchuk V. (2023) Teoretyko-prykladne rozuminnya zabezpechennya yakosti finansovykh innovatsiy v konteksti staloho rozvytku v chas viys'kovykh vyklykiv [Theoretical and applied understanding of ensuring the quality of financial innovations in the context of sustainable development during military challenges]. *Economic Journal of the Lesya Ukrainka Volyn National University*, vol. 2, pp. 65–72. (in Ukrainian)